

М.В. РИМАР (УКРАЇНА, ЛЬВІВ)
ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ
В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

*Національний університет "Львівська політехніка", вул С. Бандери, 12, 79006,
 Львів, Україна, kaf_mpd_iept@ukr.net*

При здійсненні виробничої та іншої господарської діяльності спричиняється безпосередній антропогенний вплив на довкілля, що призводить до вихолушення природно-ресурсного потенціалу країни, порушення стійкого природного балансу та руйнування екосистем.

Зазначене вимагає перегляду базових постулатів побудови та функціонування національної економіки країни, яка повинна бути спрямованою в сторону раціоналізації природокористування, збереження та відновлення природного багатства країни.

Тому сьогодні почалась гостра потреба уніфікації фінансових, економічних, соціальних та екологічних напрямів державотворення з метою побудови єдиного вектора стабільного зростання вітчизняної економіки в контексті сталого розвитку.

І хоча процес стратегічного планування переходу до сталого розвитку в Україні ще не набув ознак системної загальнонаціональної політики, вже досить чітко проявляються обриси основних засад вітчизняної тактики досягнення цієї мети. Виходячи із цього сьогодні вкрай важливою постає проблема розбудови в Україні дієвого фінансового механізму забезпечення охорони і збереження довкілля як складової сталого розвитку.

Щодо вітчизняного фінансового механізму в цьому контексті то він:

а) перебуває на стадії становлення і визначається різними ступенями розвитку та практичної реалізації окремих його підсистем;

б) характеризується тим, що чимало фінансово-економічних інструментів екологічної політики носять декларативний характер, викликаний недоліками в менеджменті природоохоронної діяльності і недосконалістю вітчизняного законодавства в цій сфері;

в) пов'язаний з довгим процесом формування фінансового механізму охорони довкілля, що деструктивно впливає на темпи розвитку національної економіки, гальмуючи її стабільний поступ до моделі сталого розвитку;

г) являється пріоритетним напрямом формування ефективної екологічної політики щодо фінансово-економічного стимулювання суб'єктів господарської діяльності, які прагнуть знизити обсяги шкідливих викидів і відходів виробництва та ін.

Розглядаючи ті чи інші складові фінансового механізму охорони довкілля слід звернути увагу на те, що він повинен формуватися на умовах економічного диктату, вміло використанні адміністративно-правових методів управління, уміло адаптованих до ринкового середовища. Такий підхід дасть можливість частково вирішити проблеми щодо підвищення показників природозбереження, істотно обмеживши при цьому забруднення довкілля та нераціональне використання природних ресурсів. Вирішення цієї проблеми набуває особливої актуальності, коли функціонування продуктивних сил набуває екстенсивного характеру і досягнення високих виробничо-господарських показників відбувається не за рахунок оптимізації використання природних ресурсів чи зниження матеріало- та ресурсоємності виробництва, а в результаті збільшення обсягів використання природного капіталу та забруднення навколишнього природного середовища.